

Sisukord

Sisukord

1. Ainevaldkond: eesti keel	2
1.1. Valdkonna pädevus	2
1.2. Ainevaldkonna õppeained.....	2
1.3. Õppeaine nädalatundide jaotumine:	2
1.4 Ainevaldkonna kirjeldus	3
2. Aine: Eesti keel	3
2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid	3
2.2. Õppeaine kirjeldus	4
2.3. Õppetegevus	4
2.4. Füüsiline keskkond	5
2.5. Hindamise üldalused.....	5
2.6. Läbivad teemad III kooliastmes lähtuvalt eesti keele õppeainest.....	5
2.7. Lõiming teiste õppeainetega	6
3. III kooliastme õpitulemused:	7
4. Klass: 7. klass.....	8
4.1. Õpitulemused	8
4.2. Õppesisu (140 tundi).....	8
5. Klass: 8. klass.....	11
5.1 Õpitulemused.....	11
5.2 Õppesisu (140 tundi).....	11
6. Klass: 9. klass.....	13
6.1 Õpitulemused.....	13
6.2 Õppesisu (üldmaht 140 tundi)	13
7. Hindamine	16
7.1 Hindamise põhimõtted.....	16
7.2 Hindamine osaoskuste kaupa.....	16
7.3. Kujundav hindamine.....	21

1. Ainevaldkond: eesti keel

1.1. Valdkonna pädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, see tähendab suutlikkus mõista eakohaseid ilukirjandustekste ja nende osatähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos; keeleteadlikkus ja oskus end vastavalt suhtlussituatsioonile ja keelekasutuseesmärkidele nii suuliselt kui ka kirjalikult väljendada; arusaamine, et lugemine teeb vaimselt rikkamaks.

Keele ja kirjanduse õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 2) teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirja oskuse;
- 4) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
- 5) kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- 6) kasutab asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 7) väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi;
- 9) loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma;
- 10) suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- 11) oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid.

1.2. Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonna kohustuslikuks õppeaineks on eesti keel. Kirjandust käsitletakse eesti keele tundides teksti vastuvõtu osana.

1.3. Õppeaine nädalatundide jaotumine:

III kooliaste

Klass	7.klass	8.klass	9.klass
Tunde nädalas	4	4	4

1.4 Ainevaldkonna kirjeldus

Keelekümblusklassides peetakse oluliseks nii vene keele ja kultuuri mõistmist, väärtustamist ja valdamist eakohasel tasemel kui ka eesti keele funktsionaalset oskust. Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning tema valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldusi.

Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus eestikeelsetes õppeainetes. Eesti keele ja kirjanduse ainevaldkond toetab eeskätt õpilase kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. Eesti keel on õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekeelsus) nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on avar käsitlus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Ainevaldkonna õppeainete koostoimes omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada. Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu.

Eesti keelt õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuulnud ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjandusteoste lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilase kultuuri- ja elukogemusi, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut. Ainevaldkonna õppeained tervikuna toetavad õpilaste keelepädevuse ja kommunikatiivsete oskuste kujunemist ning esteetilist, kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

2. Aine: Eesti keel

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

1. omandab põhiteadmised eesti keelest kui soome-ugri keelest ja eesti keele õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
2. mõistab keele tähtsust eneseväljendus- ja suhtlusvahendina, arendab keeleoskust, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
3. õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid, arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet, sh ainevaldkonnaga seotud elukutsete ja edasiõppimisvõimaluste infot;
4. loeb ja kuulab mõtestatult eri tüüpi tekste ning koostab neid suuliselt ja kirjalikult;
5. õpib tundma eri tekstiliike ning märkama nende kasutusvõimalusi ja seoseid isikliku ja tööeluga;
6. arendab kriitilist mõtlemist, oskust arvamusi põhjendada ning suuliste ja kirjalike tekstide alusel iseseisvalt järeldusi teha;
7. kasutab oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks sõna- ja käsiraamatuid ning internetiallikaid;
8. tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja identiteedi olulise osana ning kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
9. väärtustab eesti keelt kui Eesti rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keelde ja kultuuri;
10. suhtub tolerantselt eesti keele võõrkeelena kasutamisse ja toetab teise emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Eesti keele oskus keelekümblusklassides on aluseks teiste õppekavas sätestatud eestikeelsete ainete omandamiseks. Põhikoolis omandavad õpilased teadmisi ja oskusi, mis võimaldavad neil toime tulla eakohaste suuliste ja kirjalike tekstidega. Põhikoolis pannakse alus õpilaste sotsiaalsele kirjaoskusele, st oskusele kasutada keelt teadlikult ning kriitiliselt isiklikus, avalikus, õppe- ja tööelus. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante ja eriliigilisi tekste ning lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ning loomisega.

Põhikoolis tuleb teadlikult omandada tänapäeva eesti kirjakeel.

III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning internetikeskkonnas kahekesi või mitmekesi suhelda, tekste kokku võtta ja vahendada.

Teksti vastuvõtu õpetuses kujundatakse oskust tekste valida ja leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustatakse kuulamis- ja lugemisstrateegiaid ning süvendatakse võimet teksti paremini mõista ning tekstile reageerida.

Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Õigekeelsuse ja keelehoolduse õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest. Õpilastes arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest, omandatakse teadmisi eesti kirjakeele ja murrete stiilirikkuse ning kirjavaras mitmekülgse kohta.

2.3. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) peetakse silmas õppekava alusväärtusi, üldpädevusi, õppeaine eesmärke ja õpitulemusi ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) jälgitakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida;
- 5) kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, muuseum, näitus, raamatukogu;

- 7) kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sh aktiivõpet: esitamine, rollimäng, loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja uurimistöo koostamine jm
- 8) rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (sh raamatukogutunnid, ekskursioonid kirjanikega seotud paikadesse ning keele ja kirjandusega seotud asutustesse, kohtumised kirjanikega, loomekonkursid, kirjandusolümpiaadid, projektõpe), pidades oluliseks koosõppimise kaudu sotsiaalse kompetentsuse saavutamist ning infoühiskonna võimaluste paljust.

2.4. Füüsiline keskkond

Kool korraldab keele ja kirjanduse valdkonna ainete õpet:

1. klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatöök;
2. kooli raamatukogus ning väljaspool kooli vastavalt kooli õppekavas sätestatule.

Kool võimaldab kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sealhulgas veebisõnaraamatuid.

2.5. Hindamise üldalused

II kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust;
- 2) tekstide vastuvõttu;
- 3) tekstiloomet;
- 4) tekstide õigekeelsust;
- 5) kirjandustekstide mõistmist ja analüüsi.

Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sealhulgas esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele; õpilaste individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut. Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

2.6. Läbivad teemad III kooliastmes lähtuvalt eesti keele õppeainest

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine. Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevasharidustee ja tööelu planeerimisel. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõtetesse, ainevaldkonnaga seotud ametit tutvustus). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente.

Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Eri liiki tekstide käsitlese kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet. Keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam Eesti kultuurist. Eesti keele kõrval õpitakse vene keelt ja selle kaudu õpitakse väärtustama ning lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.

Teabekeskond. Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstiloo eelduseks.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.

Väärtused ja kõlblus. Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.

2.7. Lõiming teiste õppeainetega

Eesti keele ja kirjanduse valdkonna õppeained toetavad pädevuste saavutamist teistes valdkondades. Keeletundides arendavad õpilased eestikeelsetes õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja õpitud termineid ning sobivat stiili; harjuvad kasutama eri liiki sõna- ja käsiraamatuid.

Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele ja kirjanduse valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeeled. Eesti keele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeelte õppimisel on abiks eesti keele tundides omandatud keelemõisted. Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeelte õppimist.

Matemaatika. Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusained. Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse keeletundides. Loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja

väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalsained. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Tekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnas olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Sotsiaalainete õppimise käigus omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimese staatusest ühiskonnas toetavad kirjandusteoste käsitlemisel ühiskondlike probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keeletundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajaloo- ja ühiskonnatundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Kunstiained. Kunstiainete õpet toetab lähenemine kirjandusteosele kui kunstiteosele. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete ja auditiivsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitus.

Kehaline kasvatus. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

Tehnoloogia. Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamise kaasnevaid võimalusi ja ohte, kasutada eetiliselt nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

3. III kooliastme õpitulemused:

9. klassi lõpetaja:

- 1) tuleb toime eesti kirjakeelega tava suhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja valib sobiva suhtluskanali, väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ning selgelt;
- 3) järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- 4) kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning avaldab arvamust, vahendab loetut ja kuuldu suuliselt ning kirjalikult;
- 5) tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks valmistuda;
- 6) koostab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
- 7) avaldab arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
- 8) mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
- 9) hindab meediat ja internetist leitud asjakohast teavet kriitiliselt ning kasutab seda sihipäraselt;
- 10) kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi internetiallikatest

4. Klass: 7. klass

4.1. Õpitulemused

Õpilane:

- võtab kokku kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- arutleb eakohastel teemadel ja lahendab probleemülesandeid ning osaleb arutlustes;
- loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides;
- tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe;
- põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, leiab õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit.

4.2. Õppesisu (140 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, suhtlemise lõpetamine. Telefonivestlus. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • väljendab oma seisukohta, osaleb erinevates suhtlusolukordades, arvestab suhtluspartneri seisukohta, sõnastab vajaduse korral eriarvamuse; • valib olukorrale vastavaid keelevahendeid, oskab pöörduda kaaslase poole, tervitada, lõpetada suhtlust; • kirjutab meili; • teab veebisuhtluse võimalusi ja arvestab ohtudega 	20
<p>Teksti vastuvõtt Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; • teab teabetekstide eesmäärke, tunnuseid ja 	25

<p>ja ülesehitus. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Meediatekstide põhiliigid ja tunnused: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus. Uudise ülesehitus ja pealkiri. Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri. Peamised keelelised mõjutamisvõtted. Kriitiline lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Põhilised meediakanalid. Televisioon ning raadio: avalik-õiguslikud ja erakanalid. Meediaetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõtte ning selle piirangud. Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.</p>	<p>ülesehitust</p> <ul style="list-style-type: none"> • seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli; • reageerib tekstidele sihipäraselt nii suuliselt kui ka kirjalikult ning sobivas vormis: võrdleb tekste omavahel, selgitab arusaamatuks jäänut, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi ja esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega, eristab fakti ja arvamust; • koostab uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaži, kuulutust; • teab põhilisi meediakanaleid, avaldab arvamust kuuldu ja nähtu põhjal. 	
<p>Tekstiloom Teabe leidmine, reprodutseerimine ning seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Alustekstide (meedia- ja teabetekstid) põhjal kirjutamine: refereerimine, arutlemine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Ettekande koostamine ning esitamine. Uudise kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest. Uudise pealkirjastamine. Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine. Arvamuse kirjutamine: seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine. Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik. Suhtluseesmärkide kaudu sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomes: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid. Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötluse põhimõtted.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; • koostab ja esitab ettekande; • kirjutab eesmärgipäraselt uudist, arvamust, kirja; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti luues; • teab ja rakendab intervjuu korraldamise etappe; • vormistab teksti arvutil; • teab kirjaliku ja suulise keelekasutuse erinevust. 	<p>25</p>

<p>Õigekeelsus ja keelehoole Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud. Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehäälduse, õige muutmisviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks. <i>Häälikuõpetus ja õigekiri.</i> Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad. Silbitamine, pikk ja lühike silp. Poolitamine, sealhulgas võõrsõnad ja nimed. Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed. Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri. Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine. <i>Sõnavaraõpetus.</i> Sõna ja tähendus. Sõnastuse rikastamine: sünonüümide tähendusvarjundid. <i>Vormiõpetus ja õigekiri.</i> Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad) ning muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad). Sõnaliikide funktsioon lauses. Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood. Tegusõna vormide kasutamine lauses. Tegusõna käändelised vormid. Tegusõna astmevaheldus: veaohtlikud tegusõnad ja sõnavormid; õige pöördevormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust. Vorm imoodustus tüüpsõna eeskujul. Liit-, ühend- ja väljendtegeusõna. Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Käandsõnad. Käänetevahelised seosed. Veaohtlikud käändevormid. Käandsõna astmevaheldus: veaohtlikud käandsõnad ja sõnavormid. Vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Omadussõna võrdlusastmed: veaohtlikud sõnad. Käandsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad. Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine. Muutumatud sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tutvub eesti keele murretega; • oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikest, sõna- ja käsiraamatutest; • järgib eesti keele häälikuõpetuse ja õigekirja reegleid; • teab eesti keele sõnaliike ja -vorme (tegeusõnad, nimisõnad, omadussõnad, arvsõnad, muutumatud sõnad), rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes; • teab ja rakendab kokku- ja lahkukirjutamise reegleid. 	<p>70</p>
---	---	-----------

Arvuti keelekorrektori kasutamine.		
------------------------------------	--	--

5. Klass: 8. klass

5.1 Õpitulemused

Õpilane:

- väljendab oma seisukohti ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse;
- võtab kokku kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- tunneb olulisemaid tekstiliike ja eristab neid;
- kirjutab eesmärgipäraselt, vormistab eri liiki tekste korrektselt ning esitab neid suuliselt ;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstes luues kui ka seostades;
- järgib eesti õige kirja aluseid ja põhireegleid, leiab õige kirja juhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õige kirja korrektorit.

5.2 Õppesisu (140 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, suhtlemise lõpetamine. Telefonivestlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslaste õeldu/tehtu täiendamine ja parandamine. Kaaslaste tööle põhjendatud hinnangu andmine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada ning osaleb diskussioonides; • käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; • oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka eakohaseid teemasid; • väljendab oma seisukohti ja sõnastab vajadusel 	20

	oma eriarvamuse; teeb ettepanekuid, esitab omapoolseid põhjendusi, annab vajadusel lisateavet.	
<p>Teksti vastuvõtt Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Uurimuse eesmärk ning ülesehitus. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Meediaeetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõtte ning selle piirangud. Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Avalik ja varjatud mõjutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orienteerub tekstimaailmas: tunneb olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid), nende põhijooni ja kasutusvõimalusi; • teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist; eristab tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamtekstide stiile üksteisest, argisuhtluse ja ilukirjanduse stiilist; • teab peamisi mõjutusvahendeid; • seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli. 	25
<p>Tekstiloom Alustekstide (meedia- ja teabetekstid) põhjal kirjutamine: refereerimine, arutlemine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõtte. Kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava ja arutleva kirjandi kirjutamine. Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik ja selle ülesehitus: väide, põhjendus, järeldus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosatervikuks sidumine. Suhtluseesmärkide kaudu sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomes: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid. Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötluse põhimõtted.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; • tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe; • tunneb teksti koostamise põhimõtteid, kirjutab kirjandit nõuetekohaselt; • suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, märkab kujundlikkust ja oskab seda analüüsida, teab, millised on sagedasemad vead kujundite kasutamisel; • märkab ja parandab sõnastus- ja lausestusvigu õpitu piires; • vormistab kirjalikke töid arvutil. 	25
<p>Õigekeelsus ja keelehoole <i>Lauseõpetus ja õigekiri.</i> Lause. Lause suhtluseesmärgid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb 	70

<p>Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ning kasutamine lauses.</p> <p>Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ning tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.</p>	<p>keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ja kasutada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; • oskab õigekirjajuhiseid leida sõna- ja käsiraamatutest ning veebiallikatest; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsid ja hinnates. 	
--	--	--

6. Klass: 9. klass

6.1 Õpitulemused

Õpilane:

- väljendab oma seisukohti ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse;
- tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest ning tajub eesti keele eripära, suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides;
- tuleb eesti kirjakeelega toime tavasuhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis.

6.2 Õppesisu (üldmaht 140 tundi)

Õppetegevus	Õpitulemused	Õpega seotud tegevuste orienteeruv maht
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus Väitlus, väitluse reeglid. Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine ning asjakohaste küsimuste esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teab väitluse reegleid, osaleb eakohaste teemadega väitlustes, argumenteerib oma arvamust; annab hinnanguid kaasõpilaste argumentidele; • esitab kuuldu kohta küsimusi, teeb kuuldu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; 	<p>20</p>

<p>suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Aktuaalse meediateksti kommenteerimine. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orienteerub veebisuhtluse maailmas, kirjutab e-mailenõuetekohaselt, on teadlik ohtudest; • veebisuhtlusel avaldab arvamust viisakalt, asja- ja olukohaselt • kommenteerib meediateksti. 	
<p>Teksti vastuvõtt Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järeltöötamine. Kõneks valmistamine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Kõne kuulamine ning märkmete tegemine. Kõnest olulise teabe ja probleemide leidmine ning kokkuvõtte tegemine. Konspekterimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine. Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; • teab tarbetekstide tunnuseid ja ülesehitust; • koostab ja peab eakohasel teemal kõnet; • konspekteerib kõnet; • leiab veebist infot ja hindab seda kriitiliselt. 	25
<p>Tekstiloome Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava ja arutleva kirjandi kirjutamine. Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik ja selle ülesehitus: väide, põhjendus, järeltöötamine. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosatervikuks sidumine. Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik. Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus. Suhtluseesmärkide kaudu sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab eesmärgipäraselt kirjandit, asjalikke kommentaare ja arvamused; • koostab ja vormistab elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi; • kirjutab nõuetekohaselt kirja; • esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); • kasutab korrektset kirjakeelt. 	25

<p>kasutamine tekstiloomes: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid. Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötluse põhimõtted.</p>		
<p>Õigekeelsus ja keelehoole Kirjakeel ja kõnekeel. Oskussõnavara. Eesti kirjakeele kujunemine. Keeleuendus ja keele areng: võimalused ja ohud. Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega. Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehäälduse, õige muutmiseviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks. <i>Sõnavaraõpetus.</i> Sõna ja tähendus. Sõnastuse rikastamine: sünonüümide tähendusvarjundid, homonüümide veaohlikud paronüümid. Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving. Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine ja liitmine ning tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited. <i>Lauseõpetus ja õigekiri.</i> Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ning kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ning tsitaat. Otsekõnega lause muutmise kaudkõneks. <i>Muud õigekirjateemad.</i> Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid. Kohad ja ehitised. Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid ja sarjad. Ajaloosündmused. Üritused. Kaubad. Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite</p>	<ul style="list-style-type: none"> • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; • leiab õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; • teab eesti kirjakeele arengu etappe; • teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni; • tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid; • rakendab algustähe õigekirjareegleid ja põhjendab nende kasutamist. 	<p>70</p>

käänamine.		
------------	--	--

7. Hindamine

II kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal poolaastal saab õpilane tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta.

7.1 Hindamise põhimõtted

Õpitulemuste hindamine jaguneb:

- õpiprotsessi hindamine (see on õppimise üksiktulemuste hindamine, mille eesmärk on õpilastele tagasiside andmine õppimise edukusest, õpilase õpimotivatsiooni ja positiivse enesehinnangu toetamine, õpiülesannete korrigeerimine ja vajaduse korral diferentseerimine);
- kokkuvõtva hinde panekul arvestatakse kõiki õppeperioodi jooksul saadud protsessi hindeid võrdsetena;
- kokkuvõttev hindamine on poolaasta hinnete põhjal aastahinde väljapanemine.

Õpitulemusi hinnatakse viiepallisüsteemis:

- 1) Hinde “5” (“väga hea”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.
- 2) Hinde “4” (“hea”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.
- 3) Hinde “3” (“rahuldav”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.
- 4) Hinde “2” (“puudulik”) saab õpilane, kelle suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemuses on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.
- 5) Hinde “1” (“nõrk”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal nõutavad teadmised ja oskused puuduvad.

7.2 Hindamine osaoskuste kaupa

Lugemine

Ladus, veatu, selge, õige intonatsiooniga lugemine.

Erisuguste tekstide lugemine: ilukirjandus, õppetekst, aimetekst, sõnumid, teated, reklaam

Eakohaste tabelite, skeemide, plaanide lugemine ja nende põhjal ülesannete täitmine.

Tekstis sisalduva informatsiooni mõistmine.

Ülesannete täitmine loetu põhjal: küsimuste esitamine loetu kohta ja küsimustele vastamine, lünkade täitmine jms.

Teksti teema ja peamõtte leidmine.

Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.

Hinne on „5“, kui õpilane

- loeb õpitud teksti lodusalt, selgelt ja ilmekalt; hääldus hea, kui ka emakeele aktsent on tajutav;
- saab aru teksti sisust ja peamõttest;
- lahendab teksti põhjal antud ülesanded õigesti.

Hinne on „4“, kui õpilane

- loeb lodusalt, kuid väheilmekalt; lugemisel esineb takerdusi; hääldus ei häiri, kuid tekitab ka väikeseid vääritimõistmisi;
- saab aru teksti sisust, kuid küsimustele vastamisel on üksikuid ebatäpsusi;
- täidab teksti põhjal antud ülesanded väheste vigadega.

Hinne on „3“, kui õpilane

- loeb korralikult, ilmetult, vigadega; hääldus erineb selgesti eesti keele normidest. Arusaamine nõuab kuulajalt erilist tähelepanu;
- saab üldjoontes tekstist aru;
- täidab loetud tekstil põhinevaid ülesandeid, kuid teeb vigu.

Hinne on „2“, kui õpilane

- loeb aeglaselt, vigadega, katkendlikult, ilmetult; hääldus on halb;
- saab halvasti tekstist aru;
- tekstil põhinevate ülesannete lahendamisel on rohkesti eksimusi ja suuri puudujääke.

Hinne on „1“, kui õpilane

- loeb suurte raskustega, veerides;
- ei saa loetust aru endamisi ega häälega lugedes;
- ei suuda täita tekstil põhinevaid ülesandeid.

Kirjutamine

Õigekirja aluseks olevate õpitud põhimõistete ja –reeglite tundmine.

Töö vormistamine, töö puhtus, tähekuju õigsus ja tähtede seostamine, käekirja loetavus.

Sõnade, sõnaühendite, lausete ja eakohase teksti eksimusteta ära kirjutamine õpikust, tahvlilt.

Kirjalike keeleülesannete täitmine: lünk-, sobivus- ja valikülesanded, keelenähtuste võrdlemine, näidete leidmine, õpitavate keelenditega lausete koostamine jms.

Kokkuvõtte tegemine kuulatud või loetud teksti põhjal.

Arvamuse kirjutamine loetud teksti kohta.

Kutse, kirja, õnnitluse jms koostamine.

Loovtöö kirjutamine: vabajutustus, jutustus pildi ja pildiseeria põhjal, fantaasialugu, eseme- või isikukirjeldus jms.

Kirjalike tööde hindamine:

Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et punktiarvestuse kasutamisel on

90 – 100%	punktide arvust – hinne “5”
75 – 89%	punktide arvust – hinne “4”
50 – 74%	punktide arvust – hinne “3”
20 – 49%	punktide arvust – hinne “2”
0 – 19%	punktide arvust – hinne “1”

Kirjalikku tekstiloomet hinnatakse järgmiselt:

Hinne “5”

- Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse täpselt ja laitmatult.
- Kirjutis on nõutava pikkusega ja sidus.
- Kirjutisest arusaamine ei nõua lugejapoolset pingutust.
- Vajalikku infot antakse edasi selgelt ja täpselt.
- Sõnavara ulatuslik ja mitmekesine.
- Kontekstile vastav keelekasutus ja loogiline lausestus, kasutatakse liitlauseid. Kirjutaja valdab tarbekeele struktuure.

Hinne “4”

- Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse asjakohaselt.
- Kirjutis on nõutava pikkusega ja üsna sidus.
- Kirjutisest arusaamisel tekivad minimaalsed lugejapoolsed takerdused.
- Sõnavara ülesande täitmiseks piisav.
- Hea keelekasutus ja loogiline lausestus, kasutatakse ka liitlauseid. Kirjutaja valdab tarbekeele struktuure.
- Esineb grammatika- ja õigekirjavigu, mis ei sega mõttest arusaamist.

Hinne “3”

- Ülesandest saadakse üldjoontes aru ja see täidetakse rahuldavalt.
- Kirjutis on nõutava pikkusega ja piisavalt sidus, et selle mõttest aru saada. Vaja on mõningast lugejapoolset pingutust.
- Sõnavara küllaltki piiratud.
- Rahuldav keelekasutus, esineb ebaloogilist lausestust, kasutatakse enamasti lihtlauseid. Kirjutaja valdab tarbekeele struktuure osaliselt.
- Esineb grammatika- ja õigekirjavigu, mis häirivad kohati mõttest arusaamist.

Hinne “2”

- Ülesandest saadakse aru osaliselt, selle täitmises on olulisi puudujäike.
- Kirjutis on õige pikkusega, kuid katkendlik ja halvasti struktureeritud, mistõttu sellest arusaamine nõuab märkimisväärset lugejapoolset pingutust, või kirjutis on nõutust pisut – umbes kolmandiku – lühem.
- Sõnavara piiratud.
- Halb keelekasutus, lausestus ebaloogiline, kasutatakse lihtlauseid. Kirjutaja valdab algelisi tarindeid.
- Grammatika- ja õigekirjavead takistavad mõttest arusaamist.

Hinne “1”

- Ülesandest ei saada aru ja seda ei suudeta täita.
- Kirjutise sisul pole ülesandega midagi ühist.
- Keelest pole võimalik aru saada

Suuline eneseväljendus

Eneseväljendamine igapäevastes olukordades: palumine, küsimine, keeldumine, selgitamine, vabandamine, tänamine jms

Vestlemine erisuguste kaasvestlejatega suhtlussituatsiooni arvestades.

Info edastamine selgelt ja ühemõtteliselt.

Kuulamisel eakohastes tekstides sisalduva info mõistmine.

Kaasvestleja(te) kuulamine, arvamusega nõustumine ja mittenõustumine, vastuväidete esitamine.

Oma arvamuse argumenteerimine.

Jutustamine sündmusest, loetust ja kuulatust, pildi ja pildiseeria järgi, etteantud teemal.

Oma arvamuse avaldamine teksti (nähtud filmi, situatsiooni jms) kohta.

Oma suhtumise väljendamine nähtuste, inimeste, tegevuste kohta, nende iseloomustamine.

Eneseväljendamine dramatiseeringus, rollimängus.

Päheõpitud luuletuse mõtestatud esitamine.

Suulises keeekasutuses kirjakeele põhinormide järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (parasiitkeelendite vältimine, sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).

Hinne on „5“, kui õpilane

- avaldab heas sõnastuses oma arvamust, nõustumist/mittenõustumist kaasvestleja arvamusega ja oskab seda põhjendada;
- annab loogiliselt edasi kuulatu ja loetu sisu;
- jutustab ladusalt, kasutades mitmekesist sõnavara;
- arvestab suhtlusolukorda ja adressaati;
- väljendub keeleliselt korrekselt ja selgelt, kui ka esineb suulisele kõnele omaseid tavalisi takerdusi.

Hinne on „4“, kui õpilane

- avaldab oma arvamust;
- oskab edasi anda kuulatu ja loetu põhisisu;
- jutustab mõningate ebatäpsustega, ülesehitus hüplik, sõnavalik ühekülgne;
- vähe arvestab suhtlusolukorda ja adressaati;
- väljendub ladusalt ja mõistetavalt, kuid keeleliselt ebatäpselt.

Hinne on „3“, kui õpilane

- väljendab oma nõustumist/mittenõustumist seda põhjendamata;
- saab kuulatust ja loetust aru üldjoontes;
- jutustab küsimuste toel; jutustus on lünklik ja sõnavaene;
- ei arvesta suhtlusolukorda ja adressaati;
- väljendub konarlikult, kuid piisavalt arusaadavalt, paljude keelevigadega.

Hinne on „2“, kui õpilane

- ei suuda väljendada om arvamust või tal puudub see;
- saab kuulatust või loetust halvasti aru;
- suudab loetud või kuulatud teksti põhjal vastata üksikutele põhiküsimustele;
- väljendub konarlikult, vigaselt, katkendlikult, öeldu jääb arusaamatuks.

Hinne on „1“, kui õpilane

- ei saa aru kuulatavast;
- ei suuda edasi anda kuulatud või loetud teksti sisu;

- ei suuda end väljendada ega küsimustele vastata.

7.3. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.